

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

(м. Рівне, Україна)

ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Львів, Україна)

ПОЛОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Новополоцьк, Білорусь)

ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ

(м. Прага, Чеська Республіка)

МОЛДАВСЬКА ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ

(м. Кишинів, Республіка Молдова)

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ
ТА АНАЛІЗУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

21 травня 2020 р.

ОДЕСА 2020

УДК 657
ББК 65.052.2
О17

Відповідальні за випуск:

Голова оргкомітету конференції – *Звєряков М.І.*, ректор ОНЕУ, член-кореспондент НАН України, д-р екон. наук, професор.

Заступник голови оргкомітету конференції – *Ковальов А.І.*, проректор з наукової роботи ОНЕУ, д-р екон. наук, професор.

Члени оргкомітету:

Лоханова Н. О. – завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук, професор;

Кузіна Р. В. – завідувач кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки ОНЕУ, д-р екон. наук, доцент;

Волкова Н. А. – завідувач кафедри економічного аналізу ОНЕУ, канд. екон. наук, доцент;

Куцик П. О. – ректор Львівського торговельно-економічного університету, д-р екон. наук, професор;

Позняковська Н. М. – завідувач кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування, к.е.н., доцент;

Вегера С. Г. – перший проректор Полоцького державного університету, д-р екон. наук, доцент (Білорусь);

Тимчев М. – доцент кафедри рахівництва та аналізу Університету національного та світового господарства (Республіка Болгарія);

Зеленка В. – доцент кафедри фінансового обліку та аудиту Вищої школи економіки, канд. екон. наук (Чеська Республіка);

Гудратян С.М. – директор Єреванського навчально-наукового інституту ТНЕУ, к.е.н., доцент (Вірменія);

Гайдаєнко О. М. – доцент кафедри економічного аналізу ОНЕУ, канд. екон. наук;

Яцунська О. С. – ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ОНЕУ, канд. екон. наук.

Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2020. 206 с.

За точність викладення матеріалу та достовірність наведених фактів, прізвищ, цитат відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ У СВІТЛІ ІНТЕРГАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Артюх О.В., Гембера С. О. ПОДАТКОВА ОПТИМІЗАЦІЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ.....	8
Артюх О. В., Карагіоз А. Д. ЕЛЕКТРОННЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	10
Бєляєва Л.А, Рудь О.О. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ.....	12
Бойко О.С. СУПЕРЕЧЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ СПРАВЕДЛИВІ ВАРТОСТІ В ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	14
Бруханський Р.Ф. ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА ПОДОЛАННЯ КОНСЕРВАТИЗМУ.....	16
Волот О.І., Булава О.О. ЩОДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ ОБЛІКОВОГО ПЕРСОНАЛУ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ.....	18
Волот О.І., Єрошенко Я.М. ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ (ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВІДДІЛ УПРАВЛІННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ).....	21
Гайдаєнко М.А. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОЦІНЮВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	23
Гаркуша В. О. КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	26
Добрунік Т.П. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	28
Доценко О.В. ОБЛІК ВИТРАТ НА РОЗРОБКИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	31
Єршова Н.Ю. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	33
Касатонова І.А. ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАКОРДОННИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	35
Кубік В. Д., Мілько Л. В. ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	36
Кузіна Р. РОЗКРИТТЯ У ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НАСЛІДКІВ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСА	39
Куцик П.О. “ЕКОНОМІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ” ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРОВАНІХ ЗВІТІВ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ	42
Лещева Т.С. СУЧАСНЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	45

Лоханова Н.О. ДЕЯКІ НОВАЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ 2018 РОКУ	47
Макаренко І.О., Костенко О.М. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ: СТРУКТУРНИЙ АСПЕКТ.....	49
Максимів Ю.В. СТРАТЕГІЧНА РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ.....	51
Малишкін О.І. ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ НЕФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	52
Норець Д. О. ТОРГОВЕЛЬНИЙ ТА ВИРОБНИЧИЙ МЕТОДИ ОБЛІКУ У РЕСТОРАННОМУ ГОСПОДАРСТВІ. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	55
Омелько М.А. ЦІННІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ.....	56
Павловська Н. І. ВІДОБРАЖЕННЯ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЇ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКОВОМУ ПРОЦЕСІ	58
Панайотова Н.С. СВІТОВИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З УХИЛЕННЯМ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ.....	61
Паун І. В. ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ДОБРОБУТУ НАЦІЇ.....	64
Прус Л.Р. ПОСИЛЕННЯ ШТРАФНИХ САНКЦІЙ ЗА УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ МИТНОГО ОРГАНУ	66
Романова О.С. РАЗВИТИЕ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ- НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ ПО ДОГОВОРУ КОНЦЕССИИ.....	69
Семенова С.М. ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ МСФЗ ДЛЯ МСП В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	71
Слободяник Ю. Б., Сиротенко Н. А. ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ ПО-УКРАЇНСЬКИ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ЧИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ?.....	74
Тарнавський А. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИЗНАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА МСФЗ ТА ПСБО	77
Тимошенко Ю.М. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	80
Харченко А. А. РАДИОАКТИВНЫЕ ОТХОДЫ: ОТРАЖЕНИЕ В БУХГАЛТЕРСКОМ УЧЕТЕ.....	82
Ходзицька В.В МОДЕЛЮВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТ-ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ.....	85
Хомин П. Я. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ЇХНЬОГО РОЗВИТКУ.....	87
Царук В.Ю. ІНСТИТУЦІЙНА ТЕОРІЯ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	89
Цимбалістий О.Я., Палаш А.В., Шевчук С.А. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ДИРЕКТ-КОСТИНГУ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ВИТРАТ	91

Черкашина Т.В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	93
Чижовська Т.В. ТЕОРЕТИКО – ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА.....	97
Шевчук С.А., Палаш А.В., Фещук М.М. ПОЗИЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	100
Яцунская О.С. НАПРЯМИ ПОГЛИБЛЕННЯ КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	102

СЕКЦІЯ 2

КОНТРОЛЬ, АНАЛІЗ ТА АУДИТ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Бондарь О. С. ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ.....	105
Волкова Н.А. АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	107
Волчек Р.М., Большаков С.І., ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ	109
Гайдаєнко О.М. РЕАЛІЗАЦІЯ АНАЛІТИЧНОЇ ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	113
Ісаєнко Ю.О. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	116
Каба А.М. ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ НАСТАННЯ БАНКРУТСТВА НА ПРИКЛАДІ АТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД».....	118
Каба А.М. АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ ЗАГРОЗ ВТРАТИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ВТОРМЕТ».....	120
Калмикова Т.Д. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ “КОКА-КОЛА-УКРАЇНА-ЛІМІТЕД”.....	122
Касатонова І.А. АУДИТ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	124
Кириченко Д. С. АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ЗА ЕКОНОМІЧНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ ВИТРАТ ПАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН».....	125
Кіор А.І. АНАЛІЗ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА НА ТОВ ПБГ «ІНТОБУД»	127
Ковальова Д. С. ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ТАК-АГРО».....	129
Коверда А.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РІВНЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОШУКУ РЕЗЕРВІВ ЕКОНОМІЇ ВИТРАТ.....	132

Колос І.В. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗРАХУНКАМИ З ПАРТНЕРАМИ НА ЗАСАДАХ ОЩАДЛИВОСТІ.....	135
Кондратьєв Б.О. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛК ТА АНАЛІЗ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	138
Котига Т.В. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «РОШЕН».....	140
Котига Т.В. АНАЛІЗ ЙМОВІРНОСТІ НАСТАННЯ БАНКРУТСТВА НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «РОШЕН».....	143
Коцюбська О.В. АНАЛІЗ ВИРОГІДНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ДП «МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ «БОРИСПІЛЬ».....	146
Кришталь С.В. АНАЛІЗ ОБОРОТНОСТІ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ (НА ПРИКЛАДІ ПАТ «МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ «БОРИСПІЛЬ».....	149
Лазар О.М. ВІТЧИЗНЯНІ МОДЕЛІ ОЦІНКИ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	152
Луцик Т.Є. ДОСВІД РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У ХОРВАТІЇ.....	154
Мазур А. О. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДП «МОРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОРТ «ЮЖНИЙ».....	156
Малога О.С. АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ПРОВАДЖЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖЕМТУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	158
Муренко Т.О. ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ОБЛІКУ.....	160
Пантелєєв В.П. АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	162
Подвальна Н.Е., Привроцька Н.Т. АНАЛІЗ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ОПТИМІЗАЦІЇ.....	165
Покинйчерета В.В. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ОБЛІКОВО-ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ.....	168
Ранцев М.Ю. БАНКІВСЬКА ЗВІРКА: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ Й ОБЛІКУ В ЗАРУБІЖНІЙ ПРАКТИЦІ.....	171
Рожнова А. П. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПРАТ «МОНДЕЛІС УКРАЇНА» ЗА 2017-2018 РОКИ.....	173
Руденко О.О. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПАТ «МОТОР СІЧ».....	177
Рудько А.В. АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ОТРИМАНОГО ПРИБУТКУ (НА ПРИКЛАДІ НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ».....	179

Сажин Д.В. АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ ЗА ЕКОНОМІЧНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ (НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «ОБОЛОНЬ»).....	182
Самострол С.В. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ У ЗВІТІ АУДИТОРА.....	183
Семенова К. Д. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА...	185
Смазчук М. В. ПРИБУТКОВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ.....	187
Старенька О.М. РИЗИКИ В СИСТЕМІ ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	189
Хомин И. П. АНАЛИЗ МЕТОДОЛОГИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ К ЦЕНООБРАЗОВАНИЮ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ.....	192
Чернишова Л.В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «ПЛАЗМАТЕК».....	195
Шевчук Н.С. НАПРЯМКИ АНАЛІЗУ ПРИБУТКОВОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	198
Юфрос Л.О. АНАЛІЗ ЗАГРОЗИ БАНКРУТСТВА НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	200
Юфрос Л.О. ІНДЕНТИФІКАЦІЯ НАЯВНОСТІ КРИЗИ ЛІКВІДНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»	203

Протягом останніх років цілою групою вітчизняних дослідників інституційна теорія була використана при написанні докторських дисертацій – О.О. Канцуров, В.М. Метелиця, Я.В. Олійник, М.А. Проданчук, І.А. Юхименко-Назарук, І.Б. Садовська. Проте, не зважаючи на стрімке зростання кількості публікацій з даного напрямку, на сьогодні можна констатувати відсутність єдності в підходах як щодо порядку використання інституційної методології в бухгалтерських наукових дослідженнях, так і щодо інтерпретації складових бухгалтерського обліку як певного інституційного явища (мегаінституту, інституту, інституції, інституційної практики тощо).

Одним із способів вирішення вищенаведеної проблеми є проведення систематизації таких досліджень, їх предметне розмежування та формування єдиного базису для порівняння, що має стати точкою опору в побудові універсальної інституційної теорії бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

8. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва : моногр. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 384 с.
9. Жук В. М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 408 с.

Цимбалістий О.Я., Палаш А.В., Шевчук С.А.
аспіранти

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ДИРЕКТ-КОСТИНГУ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ВИТРАТ

Однією із суттєвих вад методів обліку повних витрат є умовність розподілу непрямих (накладних) витрат, яка не формує точних даних про реальну собівартість виробництва продукції. Спроба подолати даний недолік привела до виникнення методів (систем) обліку та калькулювання собівартості продукції за неповними витратами.

Одним із таких методів є «директ-костинг», який доцільно трактувати як систему управлінського обліку, що ґрунтується на диференціації витрат на постійні та змінні, калькулюванні собівартості продукції лише за змінними витратами, а також на аналізі різних рівнів собівартості продукції. Калькулювання собівартості продукції за змінними витратами передбачає, що не лише операційні витрати (на управління, збут тощо), але й постійні виробничі витрати розглядаються як витрати періоду та списуються за рахунок фінансового результату. Таким чином, обсяг змінних витрат збігається із обсягом прямих витрат, що й знайшло відображення у назві системи («директ-костинг» перекладається як «облік прямих витрат»).

Передумовою і основним чинником виникнення системи «Direct Costs» стала Велика депресія у США. До 1928 року собівартість будь-якої продукції прийнято було рахувати за повними витратами, однак у депресивні роки на складах залишилося багато нереалізованих товарів і щоб їх адекватно оцінити, застосували перерозподіл витрат, умовно відокремили прямі (змінні) витрати і непрямі (постійні), які назвали «даремними». А уже в 1936 році Д. Харріс офіційно ввів термін «Direct Costs» і лише у 1953 році вказаний метод був визнаний Національною асоціацією бухгалтерів США.

У різних країнах застосовують відмінні назви директ-костингу. Зокрема, у Німеччині його називають системою обліку часткових або граничних витрат, у Австрії – системою обліку суми покриття, у Великобританії – системою обліку маржинальних витрат, у Франції

– маржинальним обліком, у США – обліком змінних витрат. В Україні переважно використовують категорію системи обліку часткової або скороченої собівартості.

Усі ці дефініції, незважаючи на деякі відмінності їх змісту, відповідають сутності категорії «директ-костинг», типовою особливістю якої є поділ витрат на змінні та постійні і калькулювання собівартості продукції лише за змінними витратами. Постійні ж витрати обліковуються на окремих рахунках залежно від напрямів їх утворення і списуються в кінці звітного періоду на рахунок фінансових результатів.

У зв'язку з тим, що постійні витрати не включаються у собівартість продукції, а як витрати періоду списуються на рахунок фінансового результату, була вирішена проблема неточного розподілу постійних витрат, власне тому й виник директ-костинг. За змінними витратами оцінюються також залишки готової продукції та незавершеного виробництва. В результаті система директ-костинг орієнтує бухгалтерський облік переважно на процес реалізації продукції, робіт, послуг.

Директ-костинг у світовій практиці використовується у двох варіантах: 1) простий (класичний) директ-костинг; 2) розвинутий директ-костинг.

Простий директ-костинг ґрунтується на таких принципах: а) витрати поділяються на постійні й змінні; б) собівартість виготовленої та реалізованої продукції обчислюється лише за змінними витратами; в) визначається маржа зі змінної собівартості (маржинальний дохід); г) постійні витрати покриваються (відшкодовуються) за рахунок маржі зі змінної собівартості, що дає можливість визначати результат діяльності та її рентабельність.

Маржинальний дохід визначається як різниця між доходом від реалізації продукції і змінними витратами. Маржинальний дохід покриває загальні постійні витрати і відображає внесок сегмента (продукту, підрозділу) у покриття постійних витрат і формування прибутку підприємства.

Метод розвинутого директ-костингу виник завдяки виявленню блоку специфічних постійних витрат, які можуть бути віднесені прямо на певні вироби, їх групи, центри відповідальності без умовного розподілу. В результаті формується поняття сегментної маржі як різниці маржі та відповідної суми прямих постійних витрат, що відносяться до цього сегмента. Тому розвинутий директ-костинг, зберігаючи переваги простого директ-костингу, позбавився його основної вади завдяки врахуванню специфічних постійних витрат, пов'язаних з відповідними виробами або сегментами діяльності.

Суттєвою відмінністю розвинутого директ-костингу від класичного (простого) є те, що модель «витрати – випуск» стала діяти не лише у центрах відповідальності на самому підприємстві, але і поза його межами, що привело до необхідності визначення фінансових результатів (марж, напівмарж) за сегментами діяльності. Розвинутий директ-костинг дозволив посилити контроль у виробництві, оскільки забезпечив одержання інформації про результати діяльності кожного підрозділу, зумовивши при цьому чітку відповідальність керівників різних рівнів за показники своєї роботи.

Система директ-костинг містить спектр переваг перед системою повного розподілу витрат, зокрема Бруханський Р. Ф. вважає, що це: по-перше, дані про собівартість, обсяги виробництва, прибутки завжди можна одержати з регулярної звітності; по-друге, дані про витрати виробництва та доходи значною мірою відповідають інтересам керівництва; по-третє, показники маржинального доходу дозволяють оперативно і дієво оцінити вироби, доцільність їх виробництва в майбутньому та ін. [2, с. 308]. На думку К. Друрі калькуляція собівартості по змінних витратах забезпечує більш корисну для прийняття рішень інформацію і рятує прибуток від впливу змін запасів, дає змогу уникнути капіталізації постійних накладних витрат у неліквідних запасах [3, с. 128]. На думку Алборова Р. А. цінним є можливість визначення порога рентабельності, запасу міцності підприємства та нижньої межі ціни послуг (продукції, робіт) або замовлення [1, с. 70]. Макушева Ю.А. вказує, що на підприємствах з розширеною номенклатурою продукції фінансовий результат як по всьому підприємству, так і по окремих видах продукції, не залежить від вибору методу розподілу постійних витрат, що забезпечує об'єктивність калькулювання [4, с. 663].

Разом з тим, не завжди правильно можна розмежувати витрати на постійні та змінні, оскільки одні й ті ж витрати в одному випадку можуть бути постійні, а в іншому – змінні, залежно від виду діяльності.

Відмова від умовного розподілу загальних витрат призводить до виникнення категорії «напівмарж за рівнями»: виробами, групами виробів, цехами, підприємством. У зв'язку з цим основою організації обліку за методом розвинутого директ-костингу повинно бути виділення сегментів діяльності та визначення результатів за даними сегментами.

Сегменти діяльності доцільно диференціювати у розрізі двох категорій: 1) внутрішні (вироби, групи виробів, товари, замовлення, центри відповідальності); 2) зовнішні (сектори покупців, класи клієнтів, географічні зони реалізації тощо).

Виділення та ідентифікація зовнішніх сегментів діяльності створює передумови для переходу управлінського обліку за рамки суто внутрішнього виробничого обліку, виникає тенденція до практичної реалізації стратегічного обліку.

Список використаних джерел

1. Алборов Р. А. Бухгалтерский управленческий учет (теория и практика). М.: Дело и Сервис, 2005. 224 с.
2. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 480 с.
3. Друри К. Введение в производственный и управленческий учет. пер. с англ. М.: Аудит, Юнити, 1994. 560 с.
4. Макушева Ю.А. Особенности процесса управления в условиях инновационной экономики. Экономика и предпринимательство. 2015. № 2 (55). С. 661-664.

Черкашина Т.В.

К.е.н, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеський національний економічний університет
м. Одеса

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ

Державні інвестиції - це частина національного доходу у вигляді коштів державного бюджету та місцевих бюджетів, які вкладають в економіку для розвитку виробництва та соціальної сфери з метою забезпечення сталого економічного зростання. В умовах ринкової економіки основна частина державних інвестицій здійснюється у вигляді інвестиційних проектів, які мають адресну спрямованість. У системі державного регулювання інвестиційної діяльності інвестиційний проект - це пакет документів, які всебічно характеризують процес вкладення інвестиційних ресурсів з визначенням практичного значення для інвестора в економічному, соціальному чи екологічному аспектах. Економічні проекти, які вимагають державного інвестування, як правило, пов'язані з розвитком пріоритетних економічних напрямів, наприклад: видобутком сировини; освоєнням нових технологій і науково-технічним розвитком; здійсненням великомасштабного будівництва; розвитком виробництв, що мають загальнонаціональне значення, Соціальні проекти спрямовані на розв'язання соціальних, а екологічні - на розв'язання екологічних проблем чи їх попередження. Отже, результатом реалізації державного інвестиційного проекту є отримання економічного, соціального чи екологічного ефекту [1].

Метою дослідження є визначення сутності фінансових інвестицій та організації їх обліку відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку державного сектору, що дасть змогу більш достовірно та правдиво відображати інформацію про них у фінансовій звітності бюджетних установ.